

Ir. P. de Sonnaville / **Is de plicht tot herplant wel redelijk en verstandig?**

Fruitteler

In Nederland bestaat de plicht om na het rooien van bos wederom eenzelfde oppervlakte met bos in te planten. Deze verplichting is opgelegd om de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Hierbij heeft men zich weinig bekommerd om de belangen van de boseigenaar. Men heeft geen regelingen getrof-

fen voor de gevallen, dat herbebossing niet rendabel zou zijn of voor gevallen, dat de grond beter voor andere doeleinden benut zou kunnen worden. Men heeft zonder gedegen onderzoek naar bodemmoeheid bij onze bossen de plicht tot herbebossing uitgevaardigd. In de land- en tuinbouw vertonen zeer veel gewas-

sen bodemmoetheid - waaronder ik niet alleen de verschijnselen bij aantasting door aaltjes versta, maar het gehele complex van factoren welke dergelijke verschijnselen veroorzaken - om welke reden men sinds lange tijd wisselcultuur toepast. In de populierenteelt is bodemmoetheid maar weinig onderzocht, al zijn er wel praktijkervaringen. Zo heeft de heer Van Iersel, boomkweker te Udenhout, naar hij mij mededeelde, de ervaring dat men zijn jonge populieren niet ongestraft kan opkweken op percelen waar voorheen reeds jonge populieren gekweekt werden. Vooral op lichte grond deed zich dit verschijnsel voor.

Ook was bij hem een populierenaanplant in een gerooid populierenbos een mislukking geworden. De heer Van Iersel heeft daardoor de indruk dat ook bij populier wel degelijk bodemmoetheid voorkomt. In een oud bos is de grond door humusvorming aanmerkelijk verbeterd, zodat wij juist een betere groei zouden moeten krijgen. Ik ken een gerooid populierenbos, waarin de landbouwgewassen enige jaren achtereen opmerkelijk goed groeiden, beter dan op de andere helft van het perceel (een bouwland met dezelfde gewassen).

Nu zijn er vele voorbeelden bekend, dat de herplant van populier wel gelukt is, maar dat bewijst niet dat er geen bodemmoetheid was. In de fruitteelt is het een bekend feit, dat bij herinplant van appel, peer, pruim en kers de groei vaak veel zwakker is dan normaal.

Helaas zijn de boomsoorten, welke zich op kleigrond lenen voor wisselcultuur met populier weinig of niet rendabel. Daarom moet men na het rooien van de populieren wel weer met populier terugkomen. Dit is in verband met de mogelijkheid van bodemmoetheid voor populier een argument tegen de herplantplicht.

Verder moet iemand, die op een gegeven ogenblik vrijwillig een bos plant, voor zijn kinderen en kindskinderen beslissen wat voor de toekomst wijs en verstandig is. Daar wij geen helderzienden zijn, is een dergelijke beslissing maar een gok en onverantwoord en komen later de moeilijkheden.

Zo heeft het brandhout door de opkomst van kolen en olie zijn betekenis geheel verloren. De toegenomen internationale transporthandel heeft de concurrentie voor het populierehout aanmerkelijk vergroot met als gevolg sterk verlaagde prijzen. Daarentegen zijn de lonen en andere kosten zodanig gestegen, dat in

sommige gevallen de populierenteelt, ondanks enkele tegemoetkomingen van de overheid, niet meer rendabel is. Mag de overheid ons dan nog verplichten tot herplant? Een niet rendabel bos is voor de maatschappij economisch gezien ook een verlies. Inderdaad de schoonheid van het land is er mede gebaat maar dat mag toch niet alleen ten koste van de beurs van de boseigenaars gaan?

Wel zijn er enkele tegemoetkomingen voor boseigenaren, welke van enige betekenis zijn o.a. de vrijstelling van inkomen uit bos voor de inkomstenbelasting (voor bossen met verlies is deze vrijstelling een nadeel want het verlies is niet aftrekbaar van zijn inkomen); over slechts 17,5 % van de verkoopwaarde van bossen, mits deze toegankelijk zijn voor het publiek, moet vermogensbelasting betaald worden. In bossen, welke toegankelijk zijn voor het publiek kan men een bijdrage krijgen van maximaal f 50,— per ha, mits de oppervlakte aaneengesloten bos meer dan 10 ha bedraagt. Hoe weinig populierenteelers komen hiervoor in aanmerking. Verder bestaan er mogelijkheden tot compensatie en ontheffing van de herplantplicht. Tenslotte zijn er renteloze credieten mogelijk voor nieuwe bossen zonder herplantplicht en is er sinds 1966 een gunstige regeling voor de successierechten. Toch kunnen deze faciliteiten het bosbezit niet altijd voldoende aantrekkelijk maken en zouden sommigen gaarne hun land voor andere doeleinden willen benutten. Waarom laat de overheid de inplant van bos niet vrij? Soms is de verplichting tot herplant het argument dat men niet durft in te planten. En al zou men bepaalde bossen niet meer willen inplanten omdat ze te weinig opbrengen, mag men daar dan bezwaar tegen hebben? De overheid mag van de bosbezitter toch niet eisen, dat hij jaren met verlies werkt? Wil de overheid de instandhouding van het bosareaal bevorderen, dan moet ze trachten een rendabele bosexploitatie mogelijk te maken. Ik denk hierbij mede aan oprichting van een papierfabriek, welke grote hoeveelheden hout zou kunnen verwerken waardoor een vaste basis zou kunnen ontstaan voor de steeds afbrokkelende prijzen. Men zou dan de bosbouwer rustig zijn vrijheid kunnen teruggeven.

Alleen een rendabele bosbouw kan op den duur het grote actuele gevaar voor ontbossing in ons land afwenden.

BELANGRIJKE PUBLIKATIES

Ing. Istvan Jodal en ing. Georgije Gojković: „Résultats des essais de traitement avec simazine dans les pépinières de peupliers pendant trois ans” (Rezultati trogodišnjih ogleda sa simazinom u topolovim rasadnicima).

Uit: „Topola”, Januar-Septembar, 1967, Godina XI (127-138).

De auteur heeft een uitgebreid onderzoek verricht naar het gebruik van Simazin in populierenkwekerijen.

Ten aanzien van de schade aan stekken en jonge planten kwam hij tot de volgende conclusies:

- 1) het schadelijke effect was sterker op lichte zandige gronden dan op zwaardere gronden;
- 2) de schade is groter bij ondiep planten; dit betekent dat verplante 1-jarige populieren minder schade ondervinden dan stekken.

Hij heeft geconstateerd dat Simazin tenminste 1 jaar na toediening nog een ongunstig effect op populierestekken kan uitoefenen. Op grond hiervan moet men z.i. op dergelijke terreinen tenminste 1-2 jaar geen populieren uit stek kweken.

Het ongunstige effect van Simazin was zeer uitgesproken bij een voorjaarsbespuiting.

Op grond van deze en verschillende andere conclusies raadt de

auteur het gebruik van Simazin in de populierenkwekerijen af. Men zal òf andere, minder schadelijke herbiciden moeten gebruiken òf de grond mechanisch moeten bewerken.

v.d.M.

Dr. Ing. Slavco Dzekov: „Über das Wachstum von Populus euramericana cv. Robusta im Becken von Skopje” (Rezultati razvoja topole Populus x euramericana cv. Robusta u Skopskoj kotlini).

Uit: „Topola”, Januar-Septembar, 1967, Godina XI (113-116).

Op kleigrond langs de Vardar bij Skopje heeft men een opbrengstsonderzoek ingesteld bij P. 'Robusta' met een zeer dichte plantafstand: 5 x 2,5 m. Deze afstand komt neer op een aantal van 800 st/ha. Gedurende het eerste jaar heeft men twee keer een mechanische grondbewerking toegepast, aan het einde van het 3e en 5e jaar is gesnoeid. Verder zijn geen onderhoudsmaatregelen uitgevoerd.

Na 10 jaar bleek uit metingen dat de hoogte van de bomen 27 m bedraagt en de diameter op borsthoogte 23,5 cm, gemeten onder de schors (dit zou neerkomen op een diameter met schors van 26 à 27 cm).